

VI. Miscellanea

1. Trzydzieści pięć lat naukowej pracy.

W r. 1891 ogłosił Wachholz, wówczas od kilku miesięcy asystenta Blumenstoka-Halbana, pierwsze swe dwie prace, a mianowicie „Spostrzeżenia nad narkozą chloroformową” i „Wykrywanie związków sinu”. Zwróciły one natychmiast uwagę na młodego badacza. Niezwykła jego pilność, wybitny zmysł spostrzegawczy, ogłoszone w ciągu trzech lat następnych liczne a bardzo wartościowe wyniki badań tak z zakładu krakowskiego jak i wiedeńskiego, pozostającego pod kierownictwem twórcy nowoc. medycyny sądowej prof. Hofmanna, sprawiły, że już w r. 1894 habilituje się Wachholz z medycyny sądowej na podstawie pracy „Oznaczenie wieku ze zwłok na podstawie kostnienia główki kości ramieniowej” drukowanej w rocznikach Akademii Umiejętności w Krakowie. W tymże roku uniwersytet w Innsbrucku pomieszcza Wachholza w ternie kandydatów na katedrę medycyny sądowej na wydziale lekarskim. W niedługi czas później powołuje go Wydział prawa i administracji we Lwowie na opróżnioną katedrę po śp. Feiglu, gdzie wykłada przezrok medycynę sądową. We wstępnym wykładzie wygłoszonym w październiku 1894, przepięknym w swej formie, zwraca Wachholz wówczas po raz pierwszy uwagę na ścisłą łączność medycyny sądowej z naukami prawniczymi i na nieodzowną potrzebę nauki medycyny sądowej dla prawnika. Temat ten rozwija dwa lata później obszernie w swych rozważaniach „Medycyna sądowa w teorii i praktyce (Przegląd prawa i administracji) wykazując konieczność kształcenia prawników w medycynie sądowej i tworzenia zakładów sądowo-lekarskich, których urządzenia odpowiadałyby szybkim krokiem rozwijającej się nauce i coraz to szerszemu zakresowi jej działania.

Po roku pobytu we Lwowie, obfitego w dalszy dorobek naukowy, powraca Wachholz do Krakowa, by objąć katedrę medycyny sądowej na Wydziale lekarskim opróżnioną przez śmierć Halbana. Od tej chwili poczyną się intensywna jego

praca jako profesora na Wydziałach lekarskim i prawnym, kierownika zakładu, lekarza sądowego a w równej mierze jako badacza. Każdy wykład jego opuszczają słuchacze z nowym obfitym zasobem wiadomości teoretycznych i praktycznych; umie on nawet tematy trudne ożywić przez liczne przykłady kazuistyczne, czerpane z własnego dużego doświadczenia i literatury, którą opanowuje po mistrzowsku dzięki swej fenomenalnej pamięci. Ułatwia na każdym kroku studentom prawa i medycyny zetknięcie się z praktyką sądową, uczy ich patrzeć, spostrzegać zmiany zasadnicze, równocześnie wpaja w nich poczucie doniosłego zadania, jakie przypada w dochodzeniach sądowo-lekarskich prawnikowi i lekarzowi. Dzięki swym celowym a niezmordowanym zabiegom uzyskuje dla zakładu coraz to większy materiał naukowy i dydaktyczny. Wzbogaca z roku na rok bibliotekę sądowo lekarską, jedyną w Polsce, gromadzi zbiory muzealne, zaopatruje zakład we wszelkie do badań potrzebne urządzenia. Równocześnie pracuje bez wytchnienia, nie pomija żadnego tematu, który czeka opracowania, nie ginie żaden ciekawszy przypadek z jego praktyki, ogłasza go oświetlając nierzadko ad hoc przeprowadzonymi doświadczeniami. Ilość prac jego do chwili obecnej dosięgła liczby 110, a pobieżny choćby rzut oka na ten dorobek naukowy pozwala na wniosek, że Wachholza umysł wyjątkowy opanowuje z równą ścisłością tematy wszelkie z jego zawodem związane, jak i tematy z historii medycyny, społeczno lekarskie i sprawy ogólnie społeczne.

Równocześnie gromadzi materiały dla wypełnienia braku w piśmiennictwie polskim sądowo - lekarskim, jakim jest brak podręczników. W r. 1899 pojawia się jego pierwszy polski podręcznik medycyny sądowej, opracowany z uwzględnieniem ustawodawstwa wszystkich trzech zaborów. Niespełna w lat dziesięć ukazuje się „Medycyna sądowa”, która w roku 1924 doczekała się trzeciego wydania, prawie równocześnie pojawia się podręcznik „Psychopatologii sądowej”, nadto podręcznik „Techniki sekcji zwłok” i „Medycyny kryminalnej”, które to dwa ostatnie dzieła wydaje wspólnie z Ciechanowskim względnie z Olbrychtem. Podręczniki te, jak to zresztą ogólnie jest wiadomem, stanowią nieocenioną pomoc w pracy nie tylko lekarza, lecz i prawnika.

Prace jego zyskują mu nie tylko ogólne uznanie w kraju, ale jest on od lat wielu znanym w całym międzynarodowym świecie naukowym, a w pracach jak i podręcznikach obcych

powołują się ich autorzy w licznych miejscach na wyniki badań Wachholz a.

To też jest zrozumiałem, że w uczczeniu jego 35-letniej działalności naukowej bierze udział nie tylko Polska, ale także i zagranica a wydane ku uczczeniu jego zasług Nowiny Lekarskie z 15. 5. 1926 zawierają obok licznych prac polskich, prace badaczy obcych o rozgłosnej sławie jak Carrary z Turynu, Dominicis z Medjolanu, Haberdysz z Wiednia, Strassmanna z Berlina, Zeyneka z Pragi, Keyneresa z Budapesztu, Martina z Lyonu i Talwika z Dorpatu.

Uznanie i cześć oddane Mu przez uczonych zagranicą cieszyć powinny nie tylko Jego, któremu przynoszą należną daninę za ofiarne nauce poświęcone życie, cieszyć powinny tych wszystkich, których sercu drogie jest imię i znaczenie Polski. Pragnąć należy gorąco, by młode pokolenie wydało licznych uczonych na wzór Wachholz a.

Prof. Stefan Horoszkiewicz (Poznań).

2. Polski Instytut Administracyjny.

Polski Instytut Administracyjny utworzony został w końcu roku 1925, jako instytucja, istniejąca na razie przy Zarządzie Głównym Stowarzyszenia Urzędników Państwowych.

Pierwotna nazwa jego w stadium organizacyjnym brzmiała: „Instytut Nauk Administracyjnych”.

Pracami Instytutu kieruje Komitet, na czele którego stoją: jako prezes p. Jan Kopczyński, prezes Najwyższego Trybunału Administracyjnego, jako wiceprezesa: prof. dr. Bohdan Wasutyński, prof. dr. Tadeusz Hilarowicz i Główny Inspektor Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, p. Stanisław Twardo, jako sekretarz p. Józef Kożuchowski, kierownik Sekcji w Głównym Urzędzie Likwidacyjnym, a jako zastępca sekretarza p. Świętosław Baudouin de Courtenay, radca ministerialny Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Członkami Komitetu Instytutu są między innymi: b. Minister Spraw Wewnętrznych, Władysław Raczkiewicz, Prezes Najwyższego Trybunału Administracyjnego prof. dr. Rudolf Różycki, prof. uniwersyteckiego warszawskiego, dr. Zygmunt Cybichowski, prezes Sądu Najwyższego, prof. dr. Aleksander Mogilnicki, minister spr. wewn. p. K. Młodzianowski, mec. Józef Kuczyński, zastępca Prezesa Głównego Urzędu Likwidacyjnego, p. Z. Szczawiński, dyr. dep. Min. Spraw Wewn., p. Bolesław

Kozłowski, Sędzia Sądu Najwyższego, E. St. Rapaport, dyr. dep. Min. Skarbu, dr. T. Grodyński, prof. uniw. Jagiellońskiego, dr. Władysław Leopold Jaworski, prof. uniw. poznańskiego, senator dr. Stanisław Kasznica, prof. uniw. wileńskiego, dr. Franciszek Koneczny, podprokuratorowie Sądu Najwyższego pp. Józef Moldenhawer i M. Waśkowski, wicewojewoda warszawski, p. Zygmunt Beczkowicz, p. o. komisarza Rządu na m. st. Warszawę, p. Jan Tłuchowski, prof. dr. Leon Władysław Biegeleisen, naczelnik Wydziału Min. Skarbu, dr. Aleksander Dubieński, wizytator Min. W. R. i O. P., p. J. Stypiński, naczelnicy Wydziałów Min. Spraw Wewnętrznych pp. St. Piwocki, dr. Rudolf Sikorski i Roman Hauser, dr. W. Supiński, radca Prezydium Rady Ministrów, dr. Mieczysław Szerer, dr. Cezary Berezowski, radcy Min. Spraw Wewn., dr. Józef Drażek i Ernest Zaremba, p. E. Neymark.

W łonie Instytutu istnieją następujące Sekcje (dawniej Komisje):

I. Sekcja studjum urzędniczego pod przewodnictwem prof. dr. B. Wasiutyńskiego. W pracach Sekcji brali dotychczas udział: prof. dr. T. Hilarowicz, prof. dr. L. Wł. Biegeleisen, St. Sasorski, J. Stypiński, S. Baudouin de Courtenay, dr. J. Drażek, W. Supiński, Z. Duda.

Sekcja ta zajmuje się sprawami kształcania i wyszkolenia urzędników administracyjnych i urządziła odbywający się obecnie w Warszawie kurs (studjum) dla urzędników administracyjnych (kwiecień—maj 1926 r.) z grupami prawnó-administracyjną i ekonomiczną.

II. Sekcja spraw organizacji pracy w administracji pod przewodnictwem p. Stanisława Twardo. Sekretarzem tej Sekcji jest radca ministerjalny Ministerstwa Spraw Wewnętrznych p. Ernest Zaremba.

Sekcja ta rozpatrywała dotychczas projekt p. E. Starczewskiego ustawy o postępowaniu administracyjnem i sprawę uproszczenia systemu kancelaryjnego. Nadto przeprowadzono dyskusję nad podstawie referatów p. Twardo o projekcie zespolenia biur Wydziałów powiatowych ze Starostwami i o władzach administracyjnych na terenie m. Warszawy — i p. Stypińskiego o projekcie ustawy o ustroju władz szkolnych.

W pracach Sekcji brali dotychczas udział: dyr. dep. August Dobiecki, p. Eugenjusz Starczewski, J. Stypiński, J. Suski, J. Kożuchowski, T. Hilarowicz, A. Robaczewski, J. Tłuchow-

ski, E. Iwaszkiewicz, S. Baudouin de Courtenay, W. Supiński, wicewojewoda Z. Beczkowicz, dyr. dep. B. Kozłowski, radca Jan Sliwiński, St. Sasorski, Z. Duda.

III. Sekcja studjów nad teorią i techniką ustawodawczą pod przewodnictwem tymczasowym prezesa p. Jana Kopczyńskiego. Referentem Sekcji jest prof. dr. Tadeusz Hilarowicz. W pracach Sekcji brali dotychczas udział: radca Prezydium Rady Ministrów, dr. B. Hełczyński, prokurator M. Waśkowski, sędzia J. Acker, mec. Józef Kuczyński, S. Baudouin de Courtenay, radca P. R. M. dr. Kafiński, T. Hilarowicz, dr. Cezary Berezowski, dr. W. Supiński.

Sekcja ta ma na podstawie planu, opracowanego przez prof. Hilarowicza, przygotowywać zbiorowe dzieło o teorii i technice konstrukcyjnej ustaw administracyjnych i rozporządzeń.

IV. Sekcja dla spraw międzynarodowej wymiany myśli na polu administracji pod przewodnictwem prof. dr. Tadeusza Hilarowicza. W pracach Sekcji brali dotychczas udział: prof. dr. Z. Cybichowski, prokurator J. Moldenhawer, dr. Cezary Berezowski, p. S. Baudouin de Courtenay.

Sekcja ta nawiązała kontakt z Sekretariatem Biura Międzynarodowych Zjazdów Nauk Administracyjnych w Brukseli i przygotowuje udział Polski w Międzynarodowym Zjeździe Nauk Administracyjnych w Paryżu w roku 1927.

Sekcja zorganizowała wymianę myśli na polu administracji przez opracowanie szeregu pytań, dotyczących wątpliwych kwestyj z dziedziny prawa administracyjnego i przesłanie ich uczonym zagranicznym. Również wdrożono kroki dla otrzymania szczegółowych materiałów, dotyczących władz admin. I-ej Instancji w Czechosłowacji i Austrii. Przygotowywane jest urządzenie wykładów o administracji polskiej w uniwersytetach zagranicznych.

V. Sekcja wydawnicza pod przewodnictwem prezesa p. Jana Kopczyńskiego. W skład jej wchodzi wiceprezesa: prof. Wasiutyński, Hilarowicz i Twardo, tudzież p. Stanisław Sasorski.

Nadto utworzono specjalną Komisję pod przewodnictwem prezesa p. Jana Kopczyńskiego dla rozpatrzenia projektów reorganizacji administracji, ułożonych przez Komisję prof. Bobrzyńskiego.

W pracach tej Komisji brali dotychczas udział pp.: B. Wasutyński, T. Hilarowicz, W. Kubala, J. Tłuchowski, T. Grodyński, A. Dubieński, W. Korsak, J. Kuczyński, J. Drażek, J. Morawski, St. Sasorski, J. Stypiński, W. Supiński, S. Baudouin de Courtenay, J. Kożuchowski, W. Gajewski.

Referat o projekcie ustawy o władzach administracyjnych II instancji wygłosił prof. Hilarowicz; następne referaty dotyczyć będą innych projektów (referaty objęli pp.: Tłuchowski, Korsak, Dubieński, Suski, Czapiński, Stypiński, Supiński).

Polski Instytut Administracyjny, łącząc w sobie charakter towarzystwa naukowego dla dziedziny nauk administracyjnych, instytutu badawczego stosunków administracyjnych, reprezentacji naukowej polskiej wobec zagranicy w dziedzinie administracji i instytucji dla dokształcania urzędników administracyjnych, ma przed sobą wielkie i rozległe zadania i zasługuje na jak najszerokie poparcie nie tylko ze strony czynników oficjalnych, ale całego społeczeństwa. Hil.

3. Czasopisma prawnicze.

Ukazał się I. tom *Rocznika Prawniczego Wileńskiego*, organu Wydziału prawa i nauk społecznych Uniw. Stef. Batorego w Wilnie oraz Tow. prawniczego im. Daniłowicza. W skład komitetu redakcyjnego wchodzi prof. dr. W. Komarnicki, jako redaktor naczelny, kierownikiem działu prawniczego jest prof. dr. Eug. Waśkowski, ekonomicznego — prof. Wł. Zawadzki, sekretarzem redakcji — Dr. Wit. Staniewicz.

Celem nowej placówki naukowej — to dążenie do pogłębienia władzy prawniczej i ekonomicznej — hasłem służba nauce i życiu, a zarazem dążenie stworzenia silnego ogniska kultury polskiej na naszych rubieżach wschodnich.

Bogata treść zeszytu I-go „Rocznika” z naczelnym artykułem prof. Parczewskiego p. t. „Uwagi nad kodyfikacją prawa cywilnego w Polsce” jak również nazwiska innych współpracowników „Rocznika” napędzają nadzieję, iż trudna praca, raz podjęta będzie się kontynuować mimo tak nieprzyjaznych dzisiejszych warunków dla rozwoju wydawnictw naukowych. „Ruch prawniczy, ekonomiczny i socjologiczny”, który niemal już od 6 lat służy rozwojowi polskiej myśli prawniczej i ekonomicznej na zachodnich krańcach Rzplitej Polskiej — przeżyła nowemu a pokrewnemu mu wydawnictwu słowa uznania za podjęty trud i szczerze życzenia najpomysłniejszego rozwoju.

R.

4. Towarzystwa prawnicze.

Towarzystwo Prawnicze we Lwowie. I. Ruch członków: Z końcem roku 1924 wynosiła liczba członków Towarzystwa 274; w ciągu roku 1925 ubyło 27 członków, przybyło 11, tak, że z końcem roku liczyło Towarzystwo 258 członków.

II. Stan finansowy Towarzystwa: Przychód w roku 1925 wynosił 6.237 zł 63 gr, rozchód zaś 4.039 zł 09 gr, skutkiem czego pozostała z dniem 31 grudnia 1925 nadwyżka 2.198 zł 54 gr.

III. Odczyty: W roku 1925 odbyły się następujące odczyty i zebrania dyskusyjne:

W dniach 23 stycznia i 6 lutego odczyt Prof. Dr. Aleksandra Dołęńskiego: „O polskim prawie wekslowem”. — 29 stycznia odczyt Prof. Dr. L. Ehrlicha: „Kilka uwag o stronie prawnej sprawy gdańskiej”. — 11 lutego odczyt adw. Dr. J. Pierackiego: „O języku państwowym i języku urzędowania władz administracyjnych”. — W maju Rady K. Matejskiego p. t. „Z praktyki policyjno-administracyjnej”. — 6 listopada odczyt radcy Dr. W. Orobkiewicza na temat stosunku ces. rozp. z 9. 8. 1915 o obrocie gruntami do ustaw i rozp. dotyczących wykonania reformy rolnej.

IV. Biblioteka Towarzystwa pomieszczona przy ul. Mickiewicza 5 a I. p., otwarta była do użytku członków Towarzystwa codziennie z wyjątkiem sobót, niedziel i świąt od godziny 18—20.

W roku sprawozdawczym przystąpiła biblioteka do oprawiania ważniejszych książek, zwłaszcza zaś czasopism; w szczególności oprawiono dotychczas 30 tomów Przeglądu prawa i administracji i 8 roczników Jhringa: „Jahrbücher f. d. Dogmatik d. bürg. Rechts”.

W celu sporządzenia katalogu kartkowego, którego brak dawał się dotkliwie odczuwać, zakupiono 2000 kartek katalogowych i rozpoczęto ich wypełnianie.

V. W roku sprawozdawczym otrzymali członkowie Towarzystwa — jak w latach ubiegłych — „Przegląd Prawa i Administracji” z końcem każdego kwartału kalendaryzowego.

Rocznik 1925 obejmuje 436 stron rozpraw i zapisków literackich oraz 396 stron praktyki cywilno - sądowej i administracyjnej w zakresie Małopolski, objętość obu działów uległa zwiększeniu w porównaniu z rokiem poprzednim, a to pierwszego o 120 stron, drugiego o 52 stron.

Z okazji przypadającego w roku 1925 pięćdziesięciolecia istnienia Przeglądu Prawa i Administracji pomieszczono w zeszyte 10—12 wydawnictwa tego szereg rozpraw nadesłanych przez wybitnych prawników z całej Polski dla upamiętnienia wspomnianej rocznicy. Zeszyt ten wybity w stu ozdobniejszych egzemplarzach ponad zwyczajny nakład, rozesłany został Bibliotekom i Czasopismom polskim i zagranicznym, autorom zamieszczonych w nim rozpraw oraz szeregowi wybitnych Instytucyj i osób. Od tego zeszytu począwszy, Przegląd ukazuje się też na lepszym papierze; mimo to Administracja Przeglądu nie zamierza w r. 1926 podwyższyć kosztów prenumeraty, tak, iż Wydział wystąpi na Walnem Zgromadzeniu z wnioskiem o odnowienie układu o dostarczanie członkom Towarzystwa powyższego czasopisma na dotychczasowych warunkach.

VI. W roku sprawozdawczym należało Towarzystwo nadal do „Związku Polskich Towarzystw Naukowych”, do „Polskiego Związku Inteligencji” i do „Stałej Delegacji Zrzeszeń i Instytucyj prawniczych”.

VII. Prezesem Towarzystwa był ś. p. Prof. Dr. Ernest Till. Wiceprezesami: Włodzimierz Łuczkiwicz, Dr. Antoni Dziedzielewicz, Dr. Antoni Wereszczyński. Wydział w roku 1925 ukonstytuował się następująco: Sekretarz: Dr. Roman Longchamps, zast. sekretarza Dr. Kazimierz Przybyłowski, skarbnik: Dr. Wilhelm Rappe, zastępca skarbnika Józef Münz; bibliotekarz: Dr. Zygmunt Hahn; zastępca bibliotekarza: Dr. Roman Piotrowski.

Towarzystwo Prawnicze im. Ignacego Danilowicza w Wilnie za czas 1. I. 1924 — 31. XII. 1925. Liczba członków ze 101 wzrosła do 112. — Rada Towarzystwa składa się z przewodniczącego b. Rektora Parczewskiego, tudzież Profesorów U. S. B. Stefana Ehrenkreutza i Jerzego Landego, pozostających nadal w Radzie oraz członków nowo-obranych na Walnem Zgromadzeniu w roku 1923, mianowicie pp. Restytuta Sumoroka, Aleksandra Achmatowicza, Mariana Strumiły, Franciszka Bossowskiego, Wincentego Łuczyńskiego i Kazimierza Petruszewicza.

Prócz tego wchodził do Rady Prokurator Hołownia, jako przewodniczący Sekcji Karnej, przewodniczący zaś Sekcji Cywilnej był Mecenas p. Kazimierz Petruszewicz.

Rada ukonstytuowała się w sposób następujący: Wice-Prezes p. Aleksander Achmatowicz, Skarbnik p. Marjan Strumiłło, Sekretarz p. Franciszek Bossowski.

Z działalności Towarzystwa należy wymienić przede wszystkim urządzenie I-go Zjazdu Prawników Polskich w Wilnie, dokonane przez Towarzystwo wraz z Wydziałem Prawa U. S. B. i Stałą Delegacją Zrzeszeń i Instytucji Prawniczych Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie.

Kiedy na porządku dziennym życia politycznego stała się sprawa samorządu miejskiego, a mianowicie kiedy rząd wniósł projekt ustaw samorządowych — Towarzystwo Prawnicze im. Ignacego Daniłowicza z inicjatywy radnego miejskiego m. Wilna, Wacława Studnickiego, a na wniosek Prezesa Parczewskiego, postanowiło się zająć zaopiniowaniem projektów.

Na zwołanem w tym celu posiedzeniu po przedstawieniu referatów Prezesa Parczewskiego, Kazimierza-Marji Krzyżanowskiego i Franciszka Bossowskiego wybrana została Komisja z Członków Towarzystwa tudzież osób pracujących w dziedzinie samorządu, lecz do Towarzystwa nie należących.

W skład Komisji weszli pp. Bossowski, Klott, Komarnicki, Kazimierz-Marja Krzyżanowski, Łokucjewski, Piwocki, Wacław Studnicki. Komisja ta wybrała przewodniczącym p. Franciszka Bossowskiego, a referentem p. Kazimierza-Marję Krzyżanowskiego. Rezultatem prac Komisji był obszerny memoriał, zawierający cały szereg poprawek projektu rządowego wraz z motywami. Na następnej plenarnej posiedzeniu postanowiono tak wypracowany memoriał jako opinię Towarzystwa Prawniczego przesłać do właściwych Ministerstw, Komisji, Sejmu i Senatu, Prezesa Komitetu dla spraw Kresowych, Zarządu Związku Miast, tudzież do ważniejszych organów prawowych.

Przy swej pracy starała się Komisja dać wyraz postulatowi, wynikającemu z odrębnych właściwości naszego kraju i zamieszkującej go ludności, uwzględnić szczególne warunki, stworzone stosunkami narodowymi i wyznaniowymi, ale obok tego zarówno Komisji opracowującej memoriał, podobnie jak i całemu Towarzystwu Prawniczemu, przy omawianiu jego tematów przyświecał ten cel, aby w sposób naukowy, spokojnie i przedmiotowo, bez namietności partyjnych, opracować aktualnie problemy polityczne i aby tą drogą świat prawniczy w miarę sił swoich przyczynił się do podniesienia poziomu naszego życia politycznego.

Ponadto Towarzystwo Prawnicze im. Ignacego Daniłowicza postanowiło łącznie z Wydziałem Prawa i Nauk Społecznych U. S. B. przystąpić do wydawnictwa czasopisma nauko-

wego p. t. „Rocznik Prawniczy”. Do Komitetu redakcyjnego zostali wybrani: jako przewodniczący Dziekan Komarnicki, jako Członkowie p. Eugenjusz Waśkowski, Władysław Zawadzki, Witold Staniewicz. Stroną finansową wydawnictwa zajął się Komitet wydawniczy, złożony: z Marjana Strumiły, Franciszka Bossowskiego.

Rocznik ukazał się w listopadzie 1925 roku, a zawiera przegląd literatury, orzecznictwo sądowe i kronikę naszego Towarzystwa.

Wreszcie wymienić należy kilka odczytów, urządzonych przez Towarzystwo nasze, mianowicie:

1) Wice-Prezesa Aleksandra Achmatowicza „Zagwarantowana konstytucją niezależność sędziowska a interpelacje sejmowe”. 2) Profesora St. Glasera „O celowości kary”. 3) Mecenasa Tadeusza Wróblewskiego „Granice mocy obowiązującej prawa karnego w czasie i przestrzeni”. 4) Profesora K. Petrusewicza „Ustawodawstwo cywilne materialne i proceduralne w Rosji sowieckiej”. Obok tego w Tow. Prawniczem złożyli sprawozdanie o stanie prac Komisji Kodyfikacyjnej w dniu 14 czerwca 1925 r., przybyli w tym celu z Warszawy Sędziowie Sądu Najwyższego Stanisław Emil Rapaport, Maciej Jamontt i Kazimierz Głębocki. 6) Prorektora Alfonsa Parczewskiego „O sądach przysięgłych”. 7) Prorektora A. Parczewskiego i K. Petrusewicza „Projekt noweli do prawa cywilnego Ziem Wschodnich”.

Referaty te stanowią początek serii referatów, których celem jest zaopiniowanie wypracowanego przez specjalną Komisję w Warszawie wniosków ustawodawczych dla Ziem Wschodnich, projektu noweli do T. X. cz. I. Na podstawie referatów z dnia 29 listopada 1925 roku opracowaną i przesłaną została opinia Towarzystwa Prawniczego, dotycząca prawa osobowego małżeńskiego.

8) Prezesa A. Achmatowicza „Czy przysługuje Ministrowi Sprawiedliwości pozostawienie bez biegu decyzji Sądu przychylnie rozstrzygającej prośbę skazanego o ułaskawienie” — 9) Mecenasa Miedzianowskiego „Zasady Orzecznictwa i postępowania sądowego w dobie obecnej”.

Towarzystwo Prawnicze w Łodzi. Na dorocznem Walnem Zgromadzeniu w dniu 21 kwietnia 1925 r. do Zarządu Towarzystwa zostali wybrani kol. Rossman Kazimierz, Ingersleben Józef, Zienkiewicz Kazimierz, Dalig Arno, Pawłowski Stanisław, na zastępców kol. Więckowski Karol i Wodziński.

W dniu 24 kwietnia Zarząd ukonstytuował się, jak następuje: prezes — Rossman K., wice-prezes — Zienkiewicz K., bibliotekarz — Ingersleben J., skarbnik — Dalig A., sekretarz — Pawłowski S.

Na posiedzenia Zarządu byli zapraszani każdorazowo i zastępcy. Zarząd odbył 14 posiedzeń zaprotokołowanych i cały szereg posiedzeń doraźnych.

Spełniając polecenie Walnego Zgromadzenia, Zarząd zaraz na początku swej działalności zajął się sprawą odnowienia lokalu — kierownictwo które powierzył kol. Zienkiewiczowi; Nie posiadając odpowiednich funduszy, które specjalnie na odnowienie miały być zebrane wśród członków Towarzystwa, Zarząd zaciągnął w Banku Gospodarstwa Krajowego pożyczkę w wysokości 2 000 zł., z której po dzień dzisiejszy pozostało do spłacenia 600 zł. i u p. K. Rossmana 650 zł., z których do spłacenia pozostaje 150 zł. Pożyczka pozwoliła sprawę odnowienia przeprowadzić szybko i w krótkim czasie lokal otrzymał odpowiednią szatę. Poza odnowieniem ścian zostały zakupione stoły, fotele i obrusy łowickie, a ściany przyozdobione rycinami wypożyczonymi przez kol. Zienkiewicza.

Sprawy biblioteki powierzono kol. Ingerslebenowi, który zajmował się uporządkowaniem i skatalogowaniem księgozbioru. Do czytelnicy zostały zaabonowane czasopisma prawnicze polskie i obce, a także dzienniki.

Przy rozpoczęciu działalności przez Zarząd w kwietniu r. ub. Towarzystwo liczyło 97 członków. Zdając sobie doskonale sprawę, że liczba ta nie odpowiada ilości prawników, zamieszkałych w Łodzi i dążąc do skupienia pod dachem Towarzystwa możliwie największej ilości prawników, Zarząd poczynił kroki zarówno osobiste, jak i w drodze piśmiennej w sprawie zwerbowania nowych członków. W dniu dzisiejszym Towarzystwo liczy 126 członków, liczba ta jednak nie odpowiada jeszcze liczbie prawników w Łodzi.

Dla udogodnienia korzystania z lokalu biblioteki i czytelnicy, Zarząd ustanowił dni i godziny, jak również regulamin dla korzystania z lokalu. Wobec zrzeczenia się adw. Słomińskiego zastępstwo Towarzystwa w Stałej delegacji zrzeczeń i instytucji prawniczych na miejsce to został wybrany adw. Antoni Bogucki z Warszawy.

W roku sprawozdawczym odbyły się dla członków Towarzystwa następujące referaty: J. Stypułkowskiego „Parlamentaryzm a system Mussoliniego”; L. Babińskiego „Liga Narodów i zagadnienie bezpieczeństwa”; Z. Nagórskiego „Wyod-

rębnienie adwokatury przy instytucjach kasacyjnych"; Wieszczór dyskusyjny na temat „Nowela do ustawy postępowania cywilnego”; Z. Zienkiewicza „Ustrój sądów handlowych i ich przeszłość w Polsce”; Z. Albrechta „O pewności w obrocie czekowym”; Z. Rakowieckiego „Uporządkowanie wykazu hipotecznego”; M. Menassego „O wstecznej mocy ustaw”; Z. Rakowieckiego „Art. 25 ustawy hipotecznej”.

5. Fundusz wydawniczy „Ruchu”.

Na Fundusz wydawniczy „Ruchu” złożyli:
Wydział powiatowy w Chodzieży 240 zł.
Tow. Akc. „Tri” w Poznaniu 240 zł.
Izba przemysłowo-handlowa w Poznaniu 100 zł.
Pomorska Izba Rolnicza w Toruniu 100 zł.
Wydział powiatowy w Strzelnie 50 zł.
Wydział powiatowy w Obornikach 50 zł.
Wydział powiatowy w Opatowie 50 zł.

Następujące Instytucje: Tow. Akc. „Akwawit”, Tow. Akc. H. Cegielski, Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego, Komunalny Bank Kredytowy, Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Cukrownictwa zobowiązały się poszczególnie każdy — na wypadek deficytu budżetu „Ruchu” w 1926 i związanych z tem trudności wydania ostatniego zeszytu — do pokrycia kosztów druku i papieru w tych samych rozmiarach, jak to uczyniły w 1925 r.

Zwracamy się do wszystkich przyjaciół naszego pisma z usilną prośbą o poparcie zarówno przez pozyskiwanie nowych prenumeratorów, jak również przez zasilanie Funduszu wydawniczego, wszelkie kwoty, składane na fundusz wydawniczy „Ruchu” (P. K. O. 201.346) będą na tem miejscu ogłaszane.